

Året i samverkan – 2023

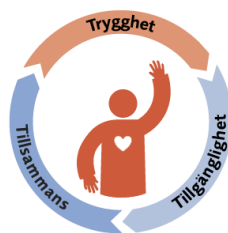
Så här i årets början passar det med en tillbakablick till 2023 som en påminnelse om de bra saker som händer och de steg tas framåt tillsammans i samverkan. Den här summeringen ger långt ifrån en heltäckande bild av allt bra som gjorts över året, utan är snarare ett axplock. I samverkan har många viktiga frågor och perspektiv för västerbottningen tagits upp – såväl för barn och unga som för vuxna och äldre.

En uppföljning av en regionala samverkansstrukturen gjordes under 2023. Uppföljningen är ett kvitto på att samverkan har utvecklats i positiv riktning, med bättre tillit, relationer och samtalsklimat. Fler frågor kommer till avslut, med västerbottningens hälsa som huvudfokus. Fortfarande finns utmaningar och utvecklingsmöjligheter, vilket blir ett jobb för 2024.

Framtidsbildens ledord Trygghet, Tillgänglighet, Tillsammans är en ledstjärna att höja blicken mot. Om vi ställer oss i västerbottningens skor 2030 hoppas vi att detta är vad vi hör: "Som västerbottning har jag tillgång till vård, omsorg och stöd på ett enkelt sätt, oavsett vem jag är eller var i länet jag bor. Jag blir sedd och hörd och är samskapande i det som rör min hälsa." Vi står inför många utmaningar, både i nuet och i framtiden. Omställningen till Nära vård är en del av lösningen och i detta är samverkan centralt. Färdplan Nära vård 2030 i Västerbotten, som tagits fram i samverkan, har under året fastställts hos alla huvudmäns fullmäktige. Färdplanen ska vara ett styrdokument som bidrar till att skapa förutsättningar för god hälsa för människor i Västerbotten, såväl barn som unga och vuxna och äldre. Den ska vara ett stöd i arbetet med att nå framtidsbildens målsättningar och en hjälp i att möta de utmaningar vi står inför. En strävan under 2024 är att färdplanen blir en levande del i varje huvudmans ordinarie processer för planering, genomförande och uppföljning.

Med hälsan i fokus	Låt behoven stå i centrum för utvecklingen
Tillsammans för invånaren	Ledarskap som gör det möjligt
Kommunikation – nyckeln till en lyckad förändringsresa	Digitalisering som verktyg
Prioriteringar som stödjer Nära vård	Här vill jag jobba!

Strategier i Färdplan Nära vård i Västerbotten 2030

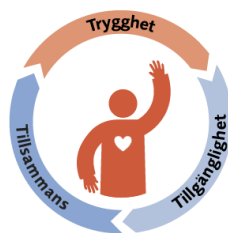
Under året fastställdes politiskt den nya läns gemensamma hjälpmedelsstrategin. Innehållet speglar en sammanhållen syn på västerbottningarnas behov av hjälpmedel för det dagliga livet. Strategin grundar för att länsborna ska få jämlik, säker och god tillgång till hjälpmedel oavsett var man bor, och är resultatet av ett engagerat samarbete över länet. Den lyfter fram vikten av ett förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt med individens hälsa i fokus. Hjälpmedelsstrategin bistår utvecklingen av *nära vård, digitalisering och samverkan*.

Omställningen till Nära vård kräver ett modigt ledarskap som möjliggör. En del i detta har under året varit att utveckla arbetet med nytänkande styrning för den nära vården i de tre länsdelarna. Umeå med krans står nu inför att testa nya arbetssätt i piloter med samägda mobila team, vilket inkluderar ett nytt sätt att styra och leda tillsammans region och kommun. De mobila teamen ska finnas för personer med stora och långvariga vårdbehov och behov av insatser från flera aktörer. Skellefteå fortsätter att utveckla den samverkanskultur som redan finns för att göra den mer formaliserad och rustad att möta de utmaningar en stad i snabb tillväxt står inför. I södra Lappland ligger det främsta fokuset på sjukstugan i Dorotea och hur nya samägda arbetsformer ska kunna riggas, med digitaliseringen som ett viktigt kompletterande verktyg. I Södra Lappland utvecklas också ett ramverk för uppföljning av omställningen till Nära vård, i samarbete med SKR.

En viktig del i ett samverkande ledarskap är arenor för dialog, kunskap och erfarenhetsutbyte. För att främja detta genomförs årligen ett ledningsseminarium inom den regionala samverkansstrukturen. I juni genomfördes det första fysiska ledningsseminariet på plats i Lycksele. Ett 70-tal tjänstepersoner och förtroendevalda från hela länet deltog i en dag av berättande, exempel från Västerbotten och inspiration kring ledarskap. Deltagarna fick möta såväl den fluffiga terapihunden Pippi som forskare inom ledning och styrning. Och vi fick möta varandra – i verkliga livet! Den starka inledningen satte tonen för dagen, då vi fick ta del av en egnerfaren berättelse om missbruk och psykisk ohälsa.

Mia Grönlund - Forsgren
med terapihunden Pippi

En annan arena är Mötesforum Nära vård i Västerbotten, som succesivt har utvecklats till ett välbesökt digitalt möte där personer från olika delar av länet och olika verksamheter samlas tre gånger per termin för att ta del av information om Nära vård och de många fina exempel och utvecklingsarbeten som pågår runt om i Västerbotten. Ett nyhetsbrev om Nära vård i Västerbotten ges ut sex gånger per år, något som väckt intresse även från nationellt håll under året.

Det börjar med barnen. För att främja hälsa i Västerbotten är tidiga, samordnade insatser och ett hälsofrämjande perspektiv av yttersta vikt när det kommer till barn och unga. För att barn, unga och närstående ska få det stöd och de insatser de har rätt till på ett sammanhållet sätt – på rätt sätt, på rätt plats och i rätt tid – är samarbete och samordning mellan flera av huvudmännens verksamheter en förutsättning. I Västerbotten finns en etablerad samverkansmodell kring tidiga samordnade insatser för barn och ungas psykiska hälsa: Hälsa, Lärande Trygghet (HLT). HLT finns etablerat i länets alla kommuner, och det fina arbete som görs i Västerbotten har väckt stort intresse från nationellt håll under året. Barn och unga i behov av stöd på grund av psykisk ohälsa finns i alla verksamheter. I årets inledning trädde en ny samverkansrutin i kraft: SAMSSS – psykisk ohälsa Samverkansrutin skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård vid psykisk ohälsa hos barn och unga. Rutinen omfattar barn och ungas psykiska ohälsa generellt, och ska bättre motsvara såväl barn och ungas som de olika verksamheternas behov.

En av de största utmaningarna i alla verksamheter är tillgången på kompetens. Speciellt under sommar och semestertider är denna utmaning som störst. Därför togs ett grepp om denna fråga tidigt under året i samverkan, med fokus på vilka strategier och åtgärder som kunde vara framgångsrika, samt hur man kunde samarbeta så att inte den enes lösning blev den andres problem. En utvärdering efter sommaren visade att perioden gått över förväntan. Några orsaker till detta var att det inte har varit något utbrott av Covid, att verksamheterna har haft god framförhållning och genomtänkta strategier för att klara sommarbemanningen, och att man har samarbetat både inom och mellan verksamheter i högre utsträckning än tidigare. Gemensamma framgångsfaktorer var beredskap, framförhållning, samarbete och att tänka i nya banor.

Under året har många projekt och utvecklingsarbeten möjliggjorts tack vare de läns-gemensamma medlen för Uppdrag Psykisk Hälsa (UPH). Ett exempel är Phoenixprojektet i Skellefteå som inriktar sig på arbete för och med människor med mycket komplex problematik gällande missbruk och psykisk ohälsa. Ett annat är Dans för hälsa som ska skapa rörelseglädje och social gemenskap för unga tjejer och killar som lider av psykisk ohälsa utan att känna press att prestera. Ytterligare ett exempel som visat sig framgångsrikt är hälsoundersökningar inom Umeå kommuns LSS-boenden. Hälsoundersökningarna genomförda av kommunens personal i boendet (hemmet). Syftet är att tidigt uppmärksamma hälsorisker för en målgrupp som ofta har högre risk för ohälsa.

Det finns mycket att vara stolt över i Västerbotten; vilja, engagemang, kunskap och samverkan. Nu gäller det att hålla i och hålla ut och fortsätta den fina utvecklingen under 2024. Trygghet, Tillgänglighet, Tillsammans – med sikte på 2030 och bortom.

